

TITLUL I. ACȚIUNILE ÎN MATERIA CLAUZELOR ABUZIVE

Capitolul I. Considerații introductive

5. În funcție de titularul dreptului de sesizare a instanței, Legea nr. 193/2000 distinge patru modalități sau căi prin care judecătorul poate ajunge să fie investit cu analiza caracterului abuziv al unor clauze contractuale. Vom examina modalitățile întâlnite în practică și, în plus, vom aborda și prerogativele și îndatoririle instanței în analizarea din oficiu a posibilului caracter abuziv al clauzelor din contractele încheiate între consumatori și profesioniști.

6. **Cea mai frecventă modalitate de sesizare** este aceea în care chiar **consumatorul** are inițiativa introducerii cererii de chemare în judecată. Astfel, art. 14 din Legea nr. 193/2000 permite^[1] consumatorilor prejudiciați prin contracte încheiate cu încălcarea dispozițiilor sale să se adreseze organelor judecătorești în conformitate cu prevederile Codului civil și cu cele ale Codului de procedură civilă.

6.1. În practică, uneori, **pârâții-profesioniști** susțin că sensul acestui text este acela că **reclamanții-consumatori pot sesiza direct instanța numai în ipoteza în care invocă motive generale de nulitate**, cum sunt, spre exemplu, cele ce privesc unele vicii de consimțământ, dar că invocarea caracterului abuziv în sensul Legii s-ar putea face numai printr-o plângere adresată A.N.P.C., urmată de sesizarea instanței de către instituția respectivă. Această apărare nu a fost însușită în jurisprudență, considerându-se, cu temei, că **reclamanții-consumatori pot invoca atât motive de drept comun, cât și motive specifice** dreptului consumatorului. Soluția corectă rezultă atât din dispozițiile art. 14, care se referă la consumatorii prejudiciați prin contracte încheiate cu încălcarea prevederilor „prezentei legi” (așadar, nu doar prin încălcarea unor reguli generale din materia contractelor), cât și din cele ale art. 12 alin. (4), conform cărora dispozițiile alin. (1)-(3) nu aduc atingere dreptului consumatorului căruia i se opune un

---

^[1] S-a observat că Legea nu reglementează acțiunea individuală a consumatorului, ci doar **nu o exclude**. În acest sens, *L. Bercea, Acțiunile colective în eliminarea clauzelor abuzive din contractele standard de consum. Cui prodest?*, publicat pe www.juridice.ro la data de 20 iunie 2013. Într-adevăr, acțiunea consumatorului nu este expres reglementată din punct de vedere procedural și nici nu ar fi fost nevoie, dreptul comun fiind suficient. Pe de altă parte, dispozițiile de drept substanțial ale Legii nr. 193/2000 sunt aplicabile tuturor cauzelor ce ridică astfel de probleme.

contract de adeziune ce conține clauze abuzive de a invoca nulitatea clauzei **pe cale de acțiune** ori pe cale de excepție, în condițiile legii. Considerăm că o soluție în sens contrar ar aduce atingere și principiului echivalenței^[1], astfel cum acesta a fost definit în jurisprudența C.J.U.E., din moment ce în situații similare din dreptul intern reclamantii se pot adresa direct instanței.

6.2. De asemenea, în apărare, pornind de la formularea aceluiași art. 14, care se referă la „consumatorii prejudiciați”, s-a invocat faptul că **sesizarea instanțelor de către consumatori s-ar putea face numai după ce, în prealabil, A.N.P.C. ar constata că aceștia au fost prejudiciați** prin contracte încheiate cu încălcarea dispozițiilor Legii nr. 193/2000. Nici această apărare nu a fost primită de instanțe^[2]. Într-adevăr, la momentul introducerii cererii de chemare în judecată **este suficient ca reclamantul-consumator să se considere prejudiciat**, în timp ce verificarea realității și întinderii acestui prejudiciu ține de fondul cauzei. De altfel, ca regulă generală, art. 32 alin. (1) lit. c) C.proc.civ. prevede, drept condiție de exercitare a acțiunii civile, doar formularea unei pretenții, temeinicia acesteia fiind o problemă de fond. Și în acest caz, o interpretare în sens contrar este de natură să aducă atingere și principiului echivalenței.

---

^[1] „Modalitățile procedurale ale acțiunilor în justiție destinate să garanteze protecția drepturilor pe care justițiabilii le au în temeiul dreptului Uniunii țin de ordinea juridică internă a statelor membre în temeiul principiului autonomiei procedurale a acestora. Totuși, aceste modalități nu trebuie să fie mai puțin favorabile decât cele aplicabile unor situații similare din dreptul intern (**principiul echivalenței**)”. A se vedea, printre altele, C.J.U.E., hotărârile pronunțate în cauzele *Asturcom Telecomunicaciones* și *Banco Español de Crédito*.

^[2] Izolat, argumentul a fost reținut și în jurisprudență. A se vedea Jud. Sectorului 1 București, s. civ., sent. civ. nr. 7377/2016, www.rolii.ro, în care, în motivarea soluției de respingere, ca prematură, a cererii formulate de consumator, s-a arătat că „verificările cu privire la respectarea dispozițiilor Legii nr. 193/2000 se efectuează de către A.N.P.C., la sesizarea persoanelor prejudiciate sau din oficiu. Numai această Autoritate Națională pentru Protecția Consumatorilor are obligația și competența ca, în urma unui control prealabil, să constate dacă respectivele contracte conțin clauze abuzive. Ulterior constatării clauzelor abuzive, Autoritatea, ca organ de control, va sesiza Tribunalul, solicitând obligarea profesionistului să modifice contractele aflate în curs de executare, prin eliminarea clauzelor abuzive constatate. (...) Prin *consumatori prejudiciați*, în accepțiunea art. 14 din Legea nr. 193/2000, se înțelege acei consumatori care au fost deja apreciați ca fiind prejudiciați în urma constatării clauzelor abuzive, modificării sau eliminării lor din contract, și nu consumatorii care se consideră ei înșiși prejudiciați de bancă, înainte de a se constata că există clauze abuzive în contract. Numai după constatarea clauzelor abuzive și modificarea sau eliminarea acestora din contract, consumatorii prejudiciați ca urmare a clauzelor abuzive constatate, modificate sau eliminate se pot adresa organelor judecătorești cu o acțiune în recuperarea prejudiciului cauzat, respectiv judecătoriei sau tribunalului, în funcție de valoarea prejudiciului”.

7. O a doua modalitate de sesizare ca frecvență este aceea care poate fi făcută de **Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor**. Astfel, la sesizarea consumatorilor sau din oficiu, A.N.P.C. efectuează verificări, profesioniștii având obligația de a prezenta organelor de control, în original, contractele. Conform art. 12 alin. (1) din Lege, în cazul în care constată utilizarea unor contracte de adeziune care conțin clauze abuzive, organele de control vor sesiza tribunalul de la domiciliul sau, după caz, sediul profesionistului, solicitând obligarea acestuia să modifice contractele aflate în curs de executare, prin eliminarea clauzelor abuzive.

8. Legea prevede, în art. 12 alin. (3), o a treia modalitate de sesizare, de către asociațiile pentru protecția consumatorului (asociațiile de consumatori^[1]) care îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 30 și art. 32 din O.G. nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor. Cum art. 32 lit. a) din acest act normativ prevede, pentru aceste asociații, condiția de a avea cel puțin 3.000 de membri la nivel național și filiale în cel puțin zece județe, această modalitate de sesizare este greu de întâlnit în practică.

În doctrină s-a susținut că există **o diferență nejustificată de tratament între A.N.P.C. și asociațiile pentru protecția consumatorului**, diferență care ar rezulta din prevederile art. 12 alin. (1), respectiv din cele ale art. 12 alin. (3) din Lege. S-a arătat că, „în vreme ce *eliminarea clauzelor abuzive* din contractele standard aflate în curs de executare ar putea fi solicitată atât de către Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, cât și de către asociațiile reprezentative pentru protecția consumatorului, numai acestea din urmă ar putea cere instanței de judecată să dispună *încetarea folosirii pentru viitor a modelelor* contractelor de adeziune practicate de profesionist și care conțin clauze abuzive”^[2].

Cu temei însă, un alt autor^[3] a observat că „o atare concluzie este eronată”, că „nu există nicio rațiune pentru care competența A.N.P.C. să fie mai redusă decât cea a asociațiilor pentru protecția consumatorilor” și că „această optică este susținută și de prevederile art. 13, referitor la soluția pe care o pronunță instanța, care, fără a distinge în niciun fel după cum acțiunea a fost introdusă de A.N.P.C. sau de asociațiile pentru protecția consumatorilor, statuează că

---

^[1] În exprimarea O.G. nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor (M. Of. nr. 208 din 28 martie 2007).

^[2] În acest sens, *L. Bercea*, Efectele *erga omnes* ale hotărârilor judecătorești pronunțate în acțiunile în eliminarea clauzelor abuzive din contractele standard de consum, în R.R.D.A. nr. 7/2013.

^[3] *I.I. Neamț*, Considerații generale cu privire la acțiunea reglementată de art. 12 și art. 13 din Legea nr. 193/2000. Analiză de drept comparat, în R.R.D.P. nr. 6/2013.

instanța va obliga profesionistul să modifice atât contractele aflate în curs de executare, cât și modelul contractual tip utilizat”.

Susținem și noi că dispozițiile art. 13 din Legea nr. 193/2000 sunt suficiente pentru a deduce că **între efectele celor două tipuri de acțiuni nu există diferențe** și că deosebirile dintre art. 12 alin. (1) și art. 12 alin. (3) sunt doar rodul unei omisiuni formale, însă nu exprimă dorința legiuitorului de a imprima efecte diferite în funcție de titularul sesizării.

9. În sfârșit, din coroborarea dispozițiilor art. 12 cu cele ale art. 8 din Lege rezultă că ar putea exista și alți titulari ai dreptului de sesizare a instanței, respectiv **specialiștii autorizați ai altor organe ale administrației publice, potrivit competențelor**. Nu cunoaștem existența vreunui litigiu pornit de alte organe ale administrației publice.

10. Acestea sunt modalitățile generale de sesizare. Vom analiza, sub aspectul particularităților materiei, și **două forme speciale de exercitare a dreptului la acțiune al consumatorului**: cererea de pronunțare a unei **ordonanțe președințiale și contestația la executare**. În schimb, cum în practică nu sunt întâlnite cereri formulate de asociațiile pentru protecția consumatorului, motivul fiind că legea prevede condiții greu de îndeplinit pentru acestea, nu vom analiza acest tip de acțiune. Aceași este și situația sesizării de către specialiștii autorizați ai altor organe ale administrației publice. Oricum, analiza pe fond a caracterului abuziv al clauzelor contractuale este asemănătoare^[1], indiferent de titularul sesizării.

---

^[1] Analiza este doar asemănătoare, însă nu identică. În litigiile individuale, instanța analizează o situație concretă, în timp ce, în cele declanșate de A.N.P.C., de asociațiile pentru protecția consumatorului sau de specialiștii autorizați ai altor organe ale administrației publice, se analizează un tipar.

Capitolul al II-lea. Acțiunea declanșată de consumator

Secțiunea 1. Acțiunea de fond

§ 1. Cererea de chemare în judecată

11. În ceea ce privește cererile formulate de consumatori, ne vom referi atât la particularitățile materiei de față, cât și la unele aspecte generale de procedură civilă, întâlnite mai frecvent în acest domeniu.

Pornind de la dispozițiile legale relevante, cererea de chemare în judecată poate fi definită drept actul de procedură prin care o persoană cere justiției apărarea drepturilor sau intereselor sale legitime și care, înregistrat la instanță, declanșează procesul civil^[1].

1.1. Particularități referitoare la obiectul cererii

12. În ceea ce privește obiectul, înțeles ca **pretenție concretă a reclamantului**, observăm că, în practică, de cele mai multe ori, cererile în această materie au unul sau mai multe capete principale și unul sau mai multe capete accesorii.

Capetele principale sunt, de obicei, enunțate sub forma „**să se constate caracterul abuziv și nulitatea absolută a clauzei**”, iar uneori sunt numerotate distinct (de exemplu: 1. „să se constate caracterul abuziv” și 2. „să se constate nulitatea absolută”), creându-se falsa impresie că ar fi vorba despre două capete de cerere. Alteori, se solicită **să se constate caracterul abuziv și să fie obligat profesionistul să elimine clauzele din contract**^[2], iar în unele cazuri se cere doar **constatarea nulității absolute a clauzei**, referirile la caracterul abuziv făcându-se în cuprinsul motivelor de fapt și de drept ale cererii.

---

^[1] În acest sens, art. 192 alin. (1) C.proc.civ. prevede: „Pentru apărarea drepturilor și intereselor sale legitime, orice persoană se poate adresa justiției prin sesizarea instanței competente cu o cerere de chemare în judecată. În cazurile anume prevăzute de lege, sesizarea instanței poate fi făcută și de alte persoane sau organe”, iar alin. (2) arată: „Procesul începe prin înregistrarea cererii la instanță, în condițiile legii”.

^[2] De multe ori, dosarele ce sunt formate în urma depunerii cererilor formulate în aceste moduri sunt înregistrate în sistemul Ecris cu obiectul „acțiune în constatare” sau „obligație de a face”, deși riguros ar fi ca obiectul să fie setat drept „nulitate act juridic”. În orice caz, acest aspect nu are nicio consecință în privința părților, ci doar în privința statisticilor instanței.

În ceea ce ne privește, considerăm că **această din urmă modalitate este cea mai riguroasă**. Practic, pretenția concretă a reclamantului este **să se constate nulitatea absolută a clauzei**, în timp ce constatarea caracterului ei abuziv reprezintă doar o premisă a admiterii cererii. Similar, în condițiile dreptului comun, se solicită să se constate nulitatea absolută a contractului, iar în motivare, se invocă, spre exemplu, lipsa consimțământului sau fraudă la lege, fără a se formula un capăt de cerere sau o parte a unui capăt de cerere de forma „să se constate lipsa consimțământului” sau „să se constate fraudă la lege”.

În orice caz, nu considerăm greșite nici celelalte modalități de formulare sau, mai degrabă, nu credem că acestea ar putea avea consecințe procesuale negative pentru reclamanți. Problema este, cel mult, una de rigoare, mai ales că prezența cuvântului „constatare” duce cu gândul la acțiunea în constatare, deși nu este cazul. Ca orice acțiune în constatarea nulității absolute^[1], acțiunea din materia clauzelor abuzive este una **în realizare**, și nu în constatare, în ciuda cuvintelor folosite^[2]. De altfel, în practică, s-a și invocat, **în apărare, excepția inadmisibilității cererii de constatare a caracterului abuziv al unor clauze**, arătându-se că partea are la îndemână acțiunea în realizare. Excepția^[3] a fost, bineînțeles, respinsă.

13. Potrivit art. 194 lit. c) C.proc.civ., cererea de chemare în judecată trebuie să cuprindă și **valoarea obiectului cererii**, după prețuirea reclamantului, precum și **modul de calcul** prin care s-a ajuns la determinarea acestei valori, cu indicarea **înscrierilor** corespunzătoare.

---

^[1] Înainte de intrarea în vigoare a noului Cod civil, consideram mai riguroasă folosirea termenilor acțiunea în **declararea nulității absolute**, tocmai pentru a evita confuzia cu acțiunea în constatare și pentru a ne delimita de opiniile care susțineau că nulitatea absolută se constată, în timp ce nulitatea relativă se pronunță. Totuși, legiuitorul, atât în noul Cod civil, cât și în noul Cod de procedură civilă, se referă la **constatarea nulității absolute**, motiv pentru care considerăm corect să folosim și această exprimare. De exemplu, art. 216 alin. (6) C.civ. se referă la „acțiunea în constatarea nulității”; art. 296, art. 480 alin. (3) și altele din Codul civil, de asemenea. Aceeași este și situația art. 101 alin. (2), a art. 113 alin. (1) pct. 8, a art. 949 alin. (1) și a altora din Codul de procedură civilă.

^[2] A se vedea *G. Boroș, M. Stancu*, *Drept procesual civil*, ed. a 4-a, Ed. Hamangiu, București, 2017, p. 55, nota de subsol nr. 1, unde se arată că „neexistând nulități de drept în afara cazurilor expres prevăzute de lege, indiferent de felul nulității, instanța verifică existența sau inexistența cauzei de nulitate absolută sau relativă, iar, dacă este cazul, va pronunța nulitatea. În alte cuvinte, cererea prin care se solicită declararea nulității absolute a unui act juridic (ca și cererea în declararea nulității relative) este o cerere în realizare, iar nu în constatare”.

^[3] Jud. Sectorului 2 București, s. civ., sent. civ. nr. 17199/2012, irevocabilă sub acest aspect.

În practică, în materia în discuție, reclamanții nu indică de fiecare dată valoarea obiectului capetelor principale de cerere, făcând însă acest lucru pentru capetele accesorii, cu toate că, astfel cum reiese din dispozițiile art. 123 și din cele ale art. 98 alin. (1) C.proc.civ., competența se determină după **valoarea capătului principal de cerere**. Având în vedere importanța acestei mențiuni pentru stabilirea competenței materiale, se impune **completarea cererii** în condițiile art. 200 C.proc.civ.

În opinia noastră, cererile prin care se solicită constatarea caracterului abuziv și a nulității absolute a unor clauze din contractele de credit au, în general, **obiectul evaluabil în bani**^[1]. Există și situații de excepție, cum ar fi aceea în care clauza în discuție este una prin care consumatorul este obligat să comunice profesionistului orice schimbare a locului de muncă sau a domiciliului. Astfel de clauze, neavând un conținut patrimonial, nu sunt evaluabile în bani^[2].

14. Cererile de chemare în judecată în această materie cuprind, în general, și **capete accesorii**^[3].

14.1. Prin acestea se solicită, în caz de constatare a caracterului abuziv al clauzei și a nulității acesteia, **obligarea profesionistului să restituie sumele încasate** în temeiul ei. Uneori, se solicită **și dobândă legală, calculată de la data fiecărei plăți făcute de consumator și până la data restituirii efective**. Aceste din urmă solicitări sunt, de fapt, accesorii prin raportare (și) la capetele de cerere accesorii celor principale. Practic, soluționarea cererii de restituire a sumelor deja plătite depinde de soluționarea cererii de constatare a nulității absolute a clauzei, iar cererea de acordare a dobânzii legale depinde atât de soluționarea capătului principal (indirect), cât și de soluționarea celui alt capăt accesoriu. Spre exemplu, este posibilă admiterea în tot a cererii în constatarea nulității absolute a clauzei abuzive, însoțită însă de admiterea doar în parte a cererii de restituire a sumelor deja plătite, dacă se adoptă opinia că termenul de prescripție pentru această cerere curge de la data fiecărei plăți făcute de consumator. În acest caz, deși capătul principal propriu-zis a fost admis în tot,

---

[1] Pentru detalii, moduri de calcul și exemple, a se vedea subsecțiunea referitoare la competență.

[2] Această calificare este însă una controversată în doctrină, iar unele dificultăți apar și în practică. Pentru discuții în acest sens, a se vedea subsecțiunea referitoare la competență.

[3] Potrivit art. 30 alin. (4) C.proc.civ., cererile accesorii sunt acele cereri a căror soluționare depinde de soluția dată unui capăt de cerere principal. După cum am arătat, tot accesorii trebuie considerate și cererile a căror soluționare depinde de soluția dată unui alt capăt de cerere accesoriu.

capătul de cerere privind dobânda va fi admis doar în parte, de unde rezultă dependența lui nu numai de capătul principal, ci și de celălalt capăt accesoriu.

Și în cazul acestor cereri accesorii este valabilă **obligăția de indicare a valorii obiectului, precum și a modului de calcul**, cu mențiunea că valoarea nu are nicio influență asupra determinării competenței materiale, în ciuda unor soluții de speță în acest sens^[1].

14.2. Printre apărările mai frecvent formulate de profesioniști strict cu privire la acest tip de capăt accesoriu de cerere se numără invocarea **excepției prescripției**, problemă analizată în subsecțiunea corespunzătoare.

O altă apărare specifică este **excepția inadmisibilității** cererii de restituire a sumelor încasate în temeiul clauzelor abuzive. Această problemă este analizată, pe larg, în subsecțiunea referitoare la soluția instanței. Menționăm aici doar că, în situația în care se constată caracterul abuziv al unei clauze contractuale, practica este cvasiunanimă în a admite și cererea de restituire a sumelor plătite în temeiul respectivei clauze.

14.3. În practică se mai întâlnește și **un alt tip de cerere accesorie**. Astfel, se solicită obligarea profesionistului **să emită un nou grafic de rambursare**, care să reflecte contractul, dar fără clauzele constatate ca fiind abuzive.

Și cu privire la acest capăt de cerere se invocă, uneori, **excepția de inadmisibilitate**, susținându-se că prin eventuala sa admitere s-ar încălca libertatea contractuală^[2]. O astfel de apărare a fost înlăturată, arătându-se că emiterea

---

^[1] În soluțiile la care ne referim, nu se susține că ar trebui determinată competența materială după valoarea obiectului unor cereri accesorii, ci se ignoră faptul că valoarea obiectului capătului de cerere în constatarea nulității absolute a unei clauze nu este compusă numai din suma deja plătită în temeiul acesteia (și a cărei restituire se cere prin capătul accesoriu al acțiunii), ci și din suma care nu ar mai trebui plătită în viitor, în situația în care cererea ar fi admisă.

^[2] Uneori, profesioniștii merg și mai departe, susținând că și **admiterea unei cereri în constatarea caracterului abuziv al unei clauze și de restituire a sumelor plătite în temeiul acesteia ar încălca libertatea contractuală. Afirmăția, evident, nu poate fi primită**. Libertatea contractuală nu implică și libertatea de a stipula clauze abuzive.

În același sens, referitor la un alt principiu al dreptului contractelor, acela al **forței obligatorii a contractului, în doctrină** s-a arătat: „Așadar, contractul este legea părților. Dar, o astfel de putere o au numai contractele valabil încheiate. Cu alte cuvinte, la încheierea contractului părțile sunt obligate să respecte dispozițiile imperative ale legii. În caz contrar, contractul este nul, fiind lipsit de efecte și, implicit, de forță obligatorie. Așadar, deși forța contractului este comparată cu legea, el nu poate deroga de la legea imperativă”. A se vedea *I.-F. Popa*, în *L. Popa, I.-F. Popa, St.I. Vidu*, Curs de drept civil. Obligațiile, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 122.

În sens asemănător, a se vedea și C.C.R., dec. nr. 353/2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12 și art. 13 din Legea nr. 193/2000 (M. Of. nr. 835 din 21 octombrie 2016). Instanța de contencios constituțional a statuat că „art. 135 alin. (2)

unui nou grafic de rambursare este urmarea firească a modificării contractului prin eliminarea clauzelor abuzive, mai ales că împrumutatul trebuie să cunoască valoarea obligațiilor sale, rezultată în urma reconfigurării contractului^[1].

1.2. Particularități referitoare la motivele de fapt

15. În art. 194 lit. d) C.proc.civ. se prevede obligația de a menționa în cererea de chemare în judecată **motivele de fapt și de drept** pe care se întemeiază aceasta. De asemenea, art. 196 C.proc.civ. instituie sancțiunea nulității cererii care nu cuprinde motivele de fapt.

15.1. În practică se întâlnește, uneori, situația în care acțiunea cuprinde mai multe capete de cerere, în sensul că se solicită constatarea caracterului abuziv al mai multor clauze, însă motivarea privește, în concret, doar o parte a acestora. Cu alte cuvinte, pentru una sau mai multe clauze pretins abuzive, nu se aduce niciun argument propriu.

O astfel de omisiune ar trebui **îndreptată în condițiile art. 200 C.proc.civ.**, însă se ridică problema soluției în cazul în care reclamantul nu îndeplinește această obligație^[2].

Legea nu prevede expres posibilitatea anulării parțiale a cererii de chemare în judecată în condițiile art. 200 alin. (4) C.proc.civ., de unde s-ar putea trage concluzia că, având în vedere că reclamantul nu și-a îndeplinit toate obligațiile prevăzute de lege, **sancțiunea nulității va afecta întreaga cerere.**

15.2. Tot în practică s-a susținut **și o altă opinie**, respectiv aceea că obligațiile instituite de art. 194 și de art. 197 C.proc.civ. se raportează la fiecare capăt de cerere formulat și că, în cazul în care reclamantul nu completează lipsurile constatate, instanța va putea **anula o parte dintre capetele de cerere și va continua procedura cu privire la celelalte**^[3]. În acest caz însă, ar fi

---

lit. a) din Constituție prevede că statul trebuie să asigure libertatea comerțului, dar acest lucru nu echivalează cu lipsa unui cadru normativ adecvat care să reglementeze exercitarea activităților specifice în condiții care să asigure funcționarea unei economii de piață viabile, în care consumatorii să fie protejați în fața unor abuzuri ale agenților economici aflați, din diferite motive, pe poziții de forță”.

^[1] Jud. Sectorului 2 București, s. civ., sent. civ. nr. 1761/2015, anulată de instanța de apel ca urmare a renunțării reclamantului la judecată.

^[2] Ne referim la situația în care toate celelalte obligații sunt îndeplinite, lipsind doar menționarea motivelor de fapt pe care se întemeiază unul sau mai multe capete de cerere.

^[3] Jud. Satu-Mare, înch. din 18 septembrie 2013, definitivă, *apud N.A. Ceslea*, Regularizarea cererilor în procesul civil. Taxele judiciare de timbru. Ajutorul public judiciar, Ed. Hamangiu, București, 2015, p. 179.

necesară disjungerea capetelor de cerere pentru care s-au îndeplinit obligațiile și formarea unui nou dosar.

15.3. Este posibilă *și o altă soluție*, anume **continuarea judecării și anularea, prin hotărârea finală, a capătului de cerere pentru care nu au fost indicate motivele de fapt**, alături de pronunțarea unei soluții propriu-zise pentru celelalte capete de cerere.

16. Se mai ridică însă o problemă, aceea că, în materia clauzelor abuzive, instanța are îndatorirea să le analizeze sub acest aspect chiar din oficiu. Or, în condițiile investiției cu o cerere, chiar parțial informă, s-ar impune totuși **verificarea din oficiu a posibilului caracter abuziv al acelor clauze?**

În **materie contravențională**, în condițiile în care art. 17 din O.G. nr. 2/2001 prevede că nulitatea se constată și din oficiu pentru anumite lipsuri ale procesului-verbal de constatare și sancționare a contravenției, s-a susținut^[1] că plângerea nu ar putea fi anulată pentru lipsa motivelor de fapt. S-a adus ca argument și faptul că art. 34 alin. (2) din același act normativ prevede inclusiv că motivarea apelului nu este obligatorie. În sens contrar, s-a arătat că dispozițiile în discuție se referă doar la motivarea apelului, însă cu privire la obligația de motivare a plângerii sunt incidente dispozițiile Codului de procedură civilă, astfel cum prevede art. 47 din O.G. nr. 2/2001^[2].

16.1. În opinia noastră, din punct de vedere al dreptului intern, lucrurile sunt clare: **arătarea motivelor de fapt este obligatorie**, sub sancțiunea nulității cererii.

---

^[1] *M. Ursuța*, Noul regim contravențional în contextul intrării în vigoare a noului Cod de procedură civilă și a Legii nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, în *Dreptul nr. 3/2013*, p. 175-176, *apud G.-C. Frențiu, D.L. Băldean*, Noul Cod de procedură civilă comentat și adnotat, Ed. Hamangiu, București, 2013, p. 406; *G. Boroș, M. Stancu*, op. cit., p. 387.

^[2] *G. Boroș, M. Stancu*, op. cit., p. 387. Chestiunea a fost dezlegată, cu caracter obligatoriu, de instanța supremă. A se vedea I.C.C.J., Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, dec. nr. 44/2016 (M. Of. nr. 1055 din 28 decembrie 2016). S-a arătat, printre altele, că „în lipsa unor prevederi speciale contrare, și plângerea contravențională, similar oricărei cereri de chemare în judecată, trebuie să cuprindă toate elementele prevăzute de art. 194 din Codul de procedură civilă, inclusiv motivarea în fapt, în caz contrar fiind aplicabilă sancțiunea anulării, în condițiile prevăzute de art. 196 din același cod”. De asemenea, că „împrejurarea că în cuprinsul art. 34 alin. (2) din O.G. nr. 2/2001 se prevede că motivarea apelului ce poate fi exercitat împotriva hotărârii prin care s-a soluționat plângerea contravențională nu este obligatorie, motivele de apel putând fi susținute și oral în fața instanței, nu reprezintă un argument pentru a se considera că motivarea plângerii nu este obligatorie. Exceptarea expresă de la motivarea apelului, prevăzută de dispozițiile legale sus-menționate, având în mod evident natura unei norme speciale, de favoare, nu poate fi extrapolată, fiind logic și rațional de afirmat că, în măsura în care legiuitorul ar fi dorit ca și motivarea plângerii inițiale să fie facultativă, ar fi prevăzut-o expres”.